

Cezaların infazı hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 16 . 7 . 1965 - Sayı : 12050)

No.
647

Kabul tarihi
13 . 7 . 1965

Cezaların ayırımı

MADDE 1. — İnfaz yönünden cezalar şunlardır :

1. Ölüm,
2. Uzun veya kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar,
3. Para cezası.

Ölüm cezası ve yerine getirilmesi

MADDE 2. — Ölüm cezası buna mahkûm olan kimsenin asılması suretiyle hayatının izalesidir. Ölüm cezası, mahkûmun mensubolduğu din ve mezhebin hususi günlerinde icra olunmaz. Gebe kadınlar doğurmadıkça, akıl hastalığına dâçar olanlar iyileşmedikçe ölüm cezası infaz olunmaz.

Ölüm cezası, hükmolunan kimse hakkında mahkûmiyet ilâmı Temyiz Mahkemesince tasdik ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yerine getirilmesine karar verildikten sonra nizamnamede tesbit edilecek esaslar dâhilinde gizli şekilde infaz olunur.

Uzun ve kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar

MADDE 3. — Uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar, müebbet veya muvakkattir. Müebbet ölünceye kadar devam eder. Muvakkat uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar, altı aydan yukarı olanlardır. Altı aya kadar (Altı ay dâhil) hürriyeti bağlayıcı cezalar kısa sürelidir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek cezalar

MADDE 4. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine; suçlunun ahvali mahsusasına ve suçun işlenmesindeki suret ve şekil hususiyetlerine göre mahkemece;

1. Kabahatlerde, beher gün karşılığı 5 ilâ 10 lira, cürümlerde 10 ilâ 30 lira hesabı ile para cezası,
 2. Altı ayı geçmemek üzere Devlet, belediye hizmetlerinde İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalıştırmaya,
 3. Aynen iade veya tazmine,
 4. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah müessesesine devam etmeye,
 5. Bir yılı geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bâzi faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,
 6. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına, Hükmolunabilir.
- Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa hakkında bu madde hükmü uygulanabilir.

Para cezalarının tarifi, tesbiti ve yerine getirilmesi

MADDE 5. — Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tâyin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgari ve âzami hadleri gösterilen para cezalarının miktarı, suçlunun iktisadi durumu aile sorumluluğu, meşgale ve meslekî, yaş ve sağlık durumu, cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar göz önünde tutularak tesbit edilir.

Mahkome gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tâyin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak, taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektiğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yılı geçemez.

Hâkim hükmettiği para cezasının tahsilini sağlamak üzere hükümlünün ücret, maaş veya mevcut ve müstakbel diğer gelirlerinin yüzde yirmibeşini aşmayan bir kısmını, bunu ödiyecek bir kimse veya müessese tarafından tutularak, göstereceği bir mercie yatırılmasına veya para cezası ödeninceye kadar hükümlünün taşınır veya taşınmaz mallarına, üçüncü şahıslar nezdindeki haklarına tedbir konulmasına da karar verebilir.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet Savcılığına verilir. Cumhuriyet Savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

Ödemeye malî kudreti müsaıd olmadığı usulen tesbit edilenler hakkında hükmedilen para cezası hürriyeti bağlayıcı cezaya tahvil edilemez. Bu takdirde, Devlet, İktisadi Devlet Teşekkülleri, belediye ve sair âmme hizmetlerinde bir yılı geçmemek üzere çalıştırılır.

Rayice göre, emsallerine ödenen ücret tutarı hükmolunan para cezasına mahsubedilir. Çalıştırma esnasında geri kalan parayı öderse tedbir kaldırılır.

Çalıştırma süresi para cezasını tamamen karşılamamış olursa geri kalan paranın tahsili için ilâm Cumhuriyet Savcılığınca mahallin en büyük malmemuruna verilir. Malmemurlugunca hapis ile tazyik hükmü ayrı olmak üzere Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre infaz olunur.

Para cezası kasden ve ihmal neticesi ödenmediği takdirde dâvanın özelliklerine göre 1 yıla kadar hapis cezası verilir.

Tecil

MADDE 6. — Adliye mahkemelerinde para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmayan kimse, işlediği bir suçtan dolayı ağır veya hafif para veya altı aya kadar ağır hapis veya bir yıla kadar hapis veya hafif hapis cezalarından biri ile mahkûm olur ve geçmişteki hali ile ah-lâki temayüllerine göre cezanın tecili ilerde cürüm işlemekten çekinmesine sebeb olacağı hakkında mahkemece kanaat edilirse bu cezanın teciline hükmolunabilir. Bu halde tecilin sebebi hü-kümde yazılır.

Adli sicildeki hükümlülük kaydının silinmesi

MADDE 7. — A) Kabahat ile mahkûm olan kimse hüküm tarihinden itibaren bir sene içinde bir cürüm veya evvelki hükmün verildiği mahaldeki asliye mahkemesinin kazası dairesinde diğer bir kabahatten dolayı aynı cinsten veya daha ağır bir cezaya,

B) Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlarla, ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis cezasını müstelzim suçlar haricinde kalan bir suçtan dolayı mahkûm olan bir kimse, hüküm tarihinden itibaren beş sene içinde işlediği bir cürümden dolayı evvelce verilen ceza cinsinden bir cezaya veyahut

hapis yahut ağır hapis cezasına mahkûm olmadığı takdirde, ilgilinin veyahut Cumhuriyet Savcısının veya Adli Sicil Müdürlüğünün talebi üzerine, adli sicildeki hükümlülük kaydının mahkemece silinmesine karar verilir.

Hükümlüler ile müesseselerin tasnifi ve infaz sistemi

Kısa süreli cezaların yerine getirilmesi

MADDE 8. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların hükümlünün veya varsa kanuni vekili veya Cumhuriyet Savcısının talebi üzerine;

1. Hükümlü 65 yaşını ikmal etmiş veya sıhhi durumu ceza evinde bulunmasına mâni olacak derecede bozuk olduğu tabip raporu ile tevsik edilmiş ve hükümlülük süresi 30 günü geçmemişse oturduğu yerde,

2. Hükümlülük süresi 30 günü geçmemesi halinde her hafta Cuma günleri en geç 19 da girmek ve Pazar günleri aynı saatte çıkmak suretiyle bir ceza evinde,

3. Hükümlülük süresi üç ayı geçmemesi halinde serbestçe çalışabilmesini temin için her gün saat 19 da girmek ve sabahları 7 de çıkmak suretiyle bir ceza evinde, çektirilmesine mahkemece karar verilebilir.

Yukardaki fıkralardan birinin tatbikatına ait karara hükümlü tarafından kasden veya ihmali neticesi riayet olunmadığı takdirde bir aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Geri kalan cezası da ayrıca çektirilir.

Müşahedeye tabi tutulma

MADDE 9. — Müebbet ağır hapis cezasına veya uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlar, haklarında tatbik edilecek rejimi ahlâkî temayüllerini ve tefriki icabeden müesseseyi tesbit için tecridedilmek suretiyle bir müşahedeye tabi tutulurlar.

Müşahede müddeti 60 günü geçemez.

Hükümlünün ahvali mahsusasına ve suçun işlenmesindeki suret ve şekil hususiyetlerine göre icabında müşahedeye tabi tutulmayabilir.

Bakiye cezaları altı aydan aşağı bulunanlar müşahedeye tabi tutulmazlar.

Müşahede merkezinin mütalâasıyla alâkalı dosva Bakanlığa tevdi olunur. Bakanlık, buna istinaden hükümlünün gönderileceği müesseseyi tâyin eder.

MADDE 10. — Müşahede ve sınıflandırma merkezlerinin bulundurulacağı yer Adalet Bakanlığınca tâyin olunur.

Müşahede ve sınıflandırma merkezinin kuruluş görev ve yetkileri işleyişi kanuna göre hazırlanacak nizamnamede tesbit edilir.

MADDE 11. — Çocuk, kadın ve diğer hükümlülere ait ceza evleri açık, yarı açık ve kapalı olmak üzere sınıflandırılır.

Hükümlüler 9 ncu maddede yazılı esaslar dâhilinde bu müesseselerden birine gönderilirler.

Adalet Bakanlığınca hükümlünün ıslahındaki inkişaf nazarı itibara alınarak bulunduğu müessesenin teklifi üzerine kapalı bir müesseseden yarı açık veya açık bir müesseseye naklolunabileceği gibi gerektiğinde disiplin yönünden açık bir müessesede ise, yarı açık veya kapalı bir müesseseye nakledilebilirler.

MADDE 12. — Hükümlülerin ceza evlerinde gruplara ayrılması, bunlara tatbik edilecek metodun tesbiti, buldukları ceza evleri veya müşahede ve sınıflandırma merkezleri tarafından tavsiye edilen ve Bakanlıkça kabul olunan ve nizamnamede yer alacak esaslara göre yapılır.

MADDE 13. — Tutuklular, hükümlülerden ayrı müesseselerde muhafaza edilirler. Bunlar için müstakil bir bina tefriki mümkün olmadığı takdirde buldukları ceza evinde kendilerine ayrılan kesimlerde kalırlar.

Hükümlülerle tutukluların birbirleri ile ihtilâtlarına müsaade olunmaz.

MADDE 14. — Hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olanlardan :

a) Mahkûmiyet müddetinin 1/5 ini iyi hal ile geçirenlere ana veya babasının, eşinin, kardeşinin veya çocuğunun ölümü yahut bunlardan birinin ciddi veya ağır hastalıkları halinde veya zarara mâruz kaldıkları büyük yangın, deprem, su baskını gibi âfetlerin vukuunda mahfuzen veya serbestçe gitmek üzere bir günden on güne kadar,

b) Açık müessesede bulunanlardan mahkûmiyet müddetinin yarısını iyi halde geçirenlere ayrıca 72 saate kadar, nizamnamede tesbit edilecek esaatlar dâhilinde Cumhuriyet Savcılığının tasvibi ile izin verilebilir.

MADDE 15. — Hükümlü, ceza evi disiplinini bozan hareketlerden dolayı inzabati mahiyette olmak üzere her defasında onbeş günü geçmemek kaydı ile ve her türlü ihtilâttan önlenecek şekilde hücreye konulabilir.

Ceza evi disiplinini bozan hareketlerinden dolayı iki sene içinde üçten fazla hücre hapsi cezası almış olanlar, Adalet Bakanlığının tasvibi ile iyi hal gösterinceye kadar inzabatî hücre şartlarına tabi tutulurlar. Bu müddet altı ayı geçtiği takdirde keyfiyet yeniden gerekçesiyle birlikte Adalet Bakanlığına bildirilir.

MADDE 16. — Türk Ceza Kanununun 54 nci maddesine göre mahkûm edilmiş olup da bu cezanın infazına başlandığı sırada veya daha evvel ayrıca işlediği fiilden dolayı yaşı sebebiyle hakkında T. C. K. nun 55 nci maddesinin tatbiki suretiyle hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş ise bu ceza infaza başlanılan ceza ile birlikte 55 nci maddede yazılı hükümler dâhilinde çektirilir.

MADDE 17. — Mahkûm bulundurulduğu müessesede çalışmaya mecbur tutulur. Açık müesseseye tefrik edilenlerden veya mahkûmiyet müddetinin en az 1/4 ünü iyi hal ile geçirenlerden, Adalet Bakanlığı, ziraat, deniz avcılığı, yol, inşaat, maden ve orman gibi iş sahalarında çalışma ekipleri teşkil edebilir.

Çalışma mecburiyetinin tatbikini mümkün kılacak müesseseler ikmal edilinceye kadar, şartla salıverilmelerine en fazla bir sene kalanlardan bu kanuna göre hazırlanacak nizamnamede tesbit edilecek yaş, meslek ve bedeni kabiliyeti haiz olanlarla tâyin olunacak suçların failleri resmî veya özel sektöre ait işyerlerinde çalıştırılabilirler.

MADDE 18. — Andlaşmalarda öngörülen hükümler saklı kalmak şartıyla, yabancılar hakkında Türk mahkemelerince hükmolunan hürriyeti bağlayıcı cezaların infazının, mütekabiliyet ve cezanın aynen tatbik olunacağı hususu taahhüdedilmek kaydıyla, yabancıların mensup bulunduğu devletin infaz müesseselerine bırakılmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

Meşruten tahliye

MADDE 19. — Muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlardan buldukları ceza evinde hükümlülük süresinin 2/3 nü iyi hal ile geçirenler talepleri olmaksızın şartla salıverilirler.

Bu nisbetin tâyininde hükümlünün tutuklu kaldığı günler de hesaba katılır.

Şartla salıvermeyi gerektirir mahiyette ceza evi idaresi tarafından verilecek gerekçeli mütalâa hükümlünün bulunduğu yerdeki hükmü veren mahkeme derecesinde bulunan mahkemeye tevdi edilir. Mahkeme bu mütalâayı tasvibettiği takdirde şartla salıverme kararı derhal yerine getirilir.

Mahkeme şartla salıvermeyi tasvibetmediği takdirde gerekçesini kararda gösterir.

Bu karar aleyhine hükümlü veya vekili yahut kanuni mümessil ve Cumhuriyet Savcısı tarafından acele itiraz yoluna başvurulabilir.

Mahkûm oldukları müebbet ağır hapis cezasının 24 yılını iyi halle geçiren hükümlüler hakkında yukardaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Bu kanunun 8 nci maddesinin 1, 2 ve 3 ncü bendleri gereğince kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların infazına karar verilenler şartla salıvermeden faydalanamazlar.

Şartla salıverilmelerine 15 gün kalan hükümlü'ere, normal hayata avdetlerini sağlayacak ve iş temin edebilecek imkânların verilmesi için kendi başlarına veya infaz sonrası yardım müesseseleri ile temasa geçmek üzere izin verilebilir.

Şartla salıverilmiş olan hükümlüler hakkında şartla salıverme müddetinin hitamına kadar T. C. Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümleri tatbik olunur.

Şartla salıverme, hükümlünün iktidarı nisbetinde şahsi hakları tazmin etmesi şartına talik edilebilir.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden evvel mahkûm olanlardan haklarında verilen cezanın miktar veya nev'i itibariyle te'silden istifade edemiyenler, bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra üç ay içinde hükmü veren mahkemeye müracaat edebilirler. Bu takdirde hükmü veren mahkeme, durumu 6 ncı maddedeki şartlara uyduğu takdirde mahkûmun cezasını tecil edebilir.

Mahkûmun müracaatı üzerine gereğinde infazın tehirine mahkemece karar verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Türk Ceza Kanunu ile hususi kanunlarda yazılı sürgün cezaları kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kesinleşmiş bulunan mahkûmiyetler hakkında 4 ncü madde hükmünün uygulanabilmesi, ilgilinin bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde kararı veren mahkemeye müracaatına bağlıdır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanuna göre hazırlanması öngörülen tüzük kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konur.

GEÇİCİ MADDE 6. — Tüzük yürürlüğe girmeden önce infazı gereken ölüm cezaları T.C. Kanununun 12 nci maddesindeki esaslar dairesinde yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Müebbet ağır hapis cezasına mahkûm bulunanlarla uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlar hakkında tatbik edilecek rejimin yalnız uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlara münhasır olmak kaydıyla müşahede merkezleri ikmal edilinceye kadar işbu tecrit ve müşahedeye tabi tutulma keyfiyeti Adalet Bakanlığınca peyderpey tâyin ve tatbik olunur.

Son hükümler

Yürürlüğe giriş

MADDE 20. — 4 ncü maddenin 2 ve 4 ncü bendleri, 5 nci maddenin 7 nci fıkrasındaki (Devlet, İktisadi Devlet Teşekkülleri, belediye ve sair âmme hizmetlerinde bir yılı geçmemek üzere çalıştırmannın sureti tatbikine) dair hükümler ile 12, 14, 17 nci madde hükümleri tüzük ile birlikte diğer maddeler ise kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21. — Bu kanunun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

15 Temmuz 1965

	Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkalığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 14.7.1965	1/860	1/564
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 15.7.1965	4/235	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
39	109	598	29	103	199
41	120	496		107	466
	121	541-541		116	436-454
42	132	365-390			

Millet Meclisi 982 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 132 nci Birleşim Tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 656 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 116 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Adalet Komisyonu ile Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu.